

OPONENTSKÝ POSUDEK

na disertační práci

POTŘEBY SENIORŮ A PROBLEMATIKA JEJICH NAPLŇOVÁNÍ V NEMOCNIČNÍ PÉČI

Autorka: mgr. Hana Bláhová, MBA

Školitelka: doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.

Oponentka: doc. PhDr. Mgr. Helena Kisvetrová, Ph.D.

Předložená disertační práce je zaměřena na poskytnutí komplexního přehledu o potřebách pacientů, problematice jejich uspokojování v nemocniční péči a předložení návrhu, jakým způsobem by bylo vhodné zjišťovat a hodnotit potřeby hospitalizovaných seniorů, včetně doporučení pro praxi.

V souvislosti s narůstající geriatrizací populace v České republice reflektuje disertační práce velmi aktuální a významné téma, protože stárnutí populace a dlouhověkost představuje celosvětově klíčovou a politickou otázkou se zásadním dopadem na život jednotlivce i celé společnosti.

Disertační práce má celkový rozsah 224 stran (z toho 89 stran tvoří přílohy). Z hlediska struktury je práce členěna do čtyř kapitol. Úvodní část prezentuje základní data o stárnutí obyvatelstva a poskytuje ucelený vhled do problematiky uspokojování potřeb starších pacientů v nemocniční péči. V další kapitole je uveden cíl disertační práce a konkretizováno šest výzkumných otázek. Nejrozsáhlejší část disertační práce pak představuje třetí kapitola, která zahrnuje sedm publikací (z nichž pět již bylo publikován v českých nebo zahraničních recenzovaných periodících). V rámci jednotlivých publikací jsou předkládány odpovědi na stanovené výzkumné otázky. Publikace prezentují souhrnný přehled základních informací týkajících se potřeb starších osob a problematiky jejich uspokojování v nemocniční péči.

Čtvrtou kapitolu disertační práce představuje detailně propracovaná diskuse analyzující výsledky popsané v rámci jednotlivých publikací. Zaměřuje se i na doporučené nástroje pro zjišťování a posuzování potřeb starších osob a klíčové informace nezbytné pro současnou ošetrovatelskou i medicínskou praxi. Z analýzy dostupné české a anglicky publikované literatury vyplývá, že oblast péče o seniory v nemocničním prostředí není dosud dostatečně frekventovaným tématem. Dostupné výsledky některých českých výzkumů mapujících potřeby starších nemocných, jejich postoje a kvalitu života, jsou většinou cílené pouze na určitou skupinu nemocných. Autorka disertační práce dále uvádí, že oblast důstojnosti a autonomie je podchycena více po teoretické stránce nebo v oblasti sociální či sociologické, ne však v období hospitalizace pacienta. Zde ale autorka vychází ze studií publikovaných

před více než deseti lety. Bylo by zajímavé zjistit, zda v současné době již jsou i v českém prostředí realizovány výzkumy zaměřené na hodnocení důstojnosti z pohledu hospitalizovaných seniorů.

Na základě analýzy studií zkoumajících problematiku potřeb z pohledu seniorů (self-reported needs) autorka definovala sedm základních témat: přístup a péče na odděleních s akutní péčí, důstojnost, nutriční péče, uspokojování potřeb pacientů, bolest, respekt a rozhodování a duchovní potřeby. Studie zaměřené na problematiku potřeb seniorů z pohledu zdravotníků pak identifikovaly zjištění, že ve snaze vyhovět požadavkům akutní péče jsou opomíjeny některé ze základních potřeb nemocného, včetně rizika ohrožení důstojnosti a autonomie starších pacientů.

S ohledem na uvedená zjištění autorka v závěru uvádí, že je důležité a žádoucí vydefinovat optimální nástroje posuzování potřeb pacientů v nemocniční péči, které mohou být snadno použitelné v podmínkách českého zdravotnictví. Na základě souhrnných zjištění a výsledků výzkumného šetření prezentovaných v této disertační práci, navrhuje autorka čtyři základní okruhy doporučení pro praxi kladoucí důraz na respektování geriatrické medicíny; respektování důstojnosti a autonomie člověka; kvalitu zdravotní, zejména ošetrovatelské péče; a úpravu prostředí.

Hlavní přínos této disertační práce je především v komplexní deskripci současného stavu řešené problematiky. Významné je, že se práce snaží problematiku obsáhnout jak z pohledu pacientů tak i zdravotníků. Cenným přínosem předložené disertační práce je i skutečnost, že její výsledky lze využít nejen v rámci doporučení pro klinickou praxi, ale také pro inovaci pregraduálního i celoživotního vzdělávání zdravotníků v oblasti péče o hospitalizované seniory.

Otázka oponentky

- *Existují v současné době v České republice výzkumné studie, které by se zaměřovaly na hodnocení důstojnosti z pohledů hospitalizovaných seniorů?*

Závěr

Disertační práce splňuje kritéria kladená na tento typ kvalifikační práce. **Doporučuji disertační práci k obhajobě a po její úspěšné obhajobě udělit mgr. Haně Bláhové, MBA titul Ph.D.**

Olomouc dne 29. 08. 2021

doc. PhDr. Helena Kisvetrová, Ph.D.
Centrum vědy a výzkumu
Fakulta zdravotnických věd
Univerzita Palackého v Olomouci